

TOIMINTA- KERTOMUS 2023

20. toimintavuosi
VaLa – Vastuullinen Lahjoittaminen ry
AnDo – Ansvarsfullt Donerande rf

TOIMINTAKERTOMUS

1. Vastuullinen Lahjoittaminen ry
2. Toiminnan painopisteet vuonna 2023
3. Resurssit - hallinto ja talous
4. Vaikuttamistoiminta
 - 4.1 Jäsenjärjestöpalvelut
 - 4.2 Varainhankinnan kulttuurin kehittäminen ja koulutustoiminta
 - 4.3 Hyvän hallintotavan edistäminen
 - 4.4 Viestintä ja lahjoituskulttuurin edistäminen
5. Varainhankinnan toimintaedellytysten kehittämistyö
 - 5.1 Lahjoittaminen ja verotus
 - 5.2 Varainhankinnan kulut
 - 5.3 Lainsäädännön kehittäminen
6. Kansainvälinen yhteistyö
 - 6.1 European Fundraising Association (EFA)
 - 6.2 Muut verkostot
7. VaLan jäsenjärjestöt 2023

1. Vastuullinen Lahjoittaminen ry

Vastuullinen Lahjoittaminen ry VaLa on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton yhteistyöverkosto, joka edustaa yleishyödyllisiä yhteisöjä.

VaLan visiona on olla Suomen kolmannen sektorin yhteistyöverkosto, jonka tavoitteena on, että:

- yleishyödylliset yhteisöt noudattavat hyvän hallinnon periaatteita
- varainhankinnan ammattikunnan osaaminen on erinomaista
- Suomessa on kehittynyt lahjoituskulttuuri ja yhteiskunnan eri toimijoiden roolit on määritetty kestäväällä ja selkeällä tavalla.

VaLa ry määrittelee ja edistää hyvän hallinnon ja hyvän varainhankinnan periaatteita suomalaisessa yhteiskunnassa sekä auttaa jäsenjärjestöjään oppimaan yhdessä osana kansainvälistä verkostoa.

2. Toiminnan painopisteet vuonna 2023

Vuonna 2023 VaLan toiminnan pääpainopisteenä olivat vaikuttamistyö ja varainhankinnan toimintaedellytysten kehittäminen. Toimintaa ohjasi 'VaLan strategia ja toiminnan perustehtävät ja -tavoitteet', jotka ovat osa syyskokouksessa hyväksyttyä toimintasuunnitelmaa:

- VaLa edistää yleishyödyllisten yhteisöjen vastuullista varainhankintaa ja hyvää hallintoa.
- VaLa edistää suomalaista lahjoituskulttuuria lisäämällä vuoropuhelua yhteisöjen taloudellisista toimintaedellytyksistä ja varainhankinnasta yhteiskunnan eri toimijoiden välillä.
- VaLan toimintaa johdetaan, hallinnoidaan ja kehitetään esimerkillisellä tavalla.

3. Resurssit - hallinto ja talous

Vuonna 2023 hallitus, työryhmät ja työntekijät toimivat keskeisten tavoitteiden toteuttamiseksi. Päätoimintamuotoina edellisten toteuttamisessa olivat: alan verkostojen luominen, keskustelu- ja koulutustilaisuuksien järjestäminen sekä tiedon jakaminen niin järjestöille, kansalaisille kuin sidosryhmille.

Vuoden 2023 lopussa VaLassa oli 79 jäsenorganisaatiota.

Hallituksen puheenjohtajaksi syyskokouksessa 2022 valittiin Aija Kaski / Pidä Saaristo Siistinä ry. Hallitus järjestäytyi tammikuussa ja varapuheenjohtajaksi valittiin Leena Poutanen / SOS-lapsikyläsäätiö. Muina jäseninä toimivat: Katri Hadjari / Helsingin ensikoti ry, Petri Äikiä / Invalidiliitto, Eija Kilgast / Kirkkopalvelut ry, Anu Rapeli / Lastenklonikoiden Kummit ry, Soile Bar-Yosef / Sininauhasäätiö, Pertti Keinänen / Sydänliitto ja Karoliina Nivari / Suomen Lähetyseura. Sääntömääräiset kevät- ja syyskokoukset pidettiin sekä hallitus kokousti vuoden aikana kuusi kertaa. VaLan hallitus muodosti ja sen tukena toimi vuonna 2023 seuraavat työryhmät:

- Hyvän hallinnon työryhmä
- Koulutustyöryhmä
- Laki ja verotus -työryhmä
- Viestintä- ja markkinointi -työryhmä

Uusille hallitusjäsenille järjestettiin perehdytys hallitustyöhön vuoden alussa.

Toimintavuoden aikana Hyvän hallinnon työryhmä kehitti VaLan hallinnollista työtä luoden henkilöstö- ja talousasioiden hoitoon ohjeistuksia. Pia Tornikoski toimi VaLan pääsihteerinä osa-aikaisesti ja Tessa Robertsson toimi viestintä- ja vaikuttamiskoordinaattorina. Ostopalveluna kirjanpidon hoiti Uudenmaan Tilimix Oy ja tilintarkastajana toimi KPMG Oy.

VaLan rahoitettiin pääosin jäsenmaksuilla ja kumppanuus- ja koulutustuotoilla. Vuoden 2023 tuloista tuli noin 50 % jäsenmaksuista. VaLan kanssa tehtävän yhteistyön mahdollisuus lisäsi kiinnostusta ja vuoden aikana uudistettiin VaLan kumppanuuden periaatteita sekä sponsorimallia. Kuluja aiheutui henkilöstön palkoista, tapahtumien järjestelyistä sekä tutkimus-, markkinointi- ja tiedotustyöstä, joita toteutettiin osin ostopalveluina. VaLa aloitti vuoden alusta Hyvä testamentti - markkinointi- ja viestintähankkeen koordinoinnin. Hankkeessa oli mukana 28 VaLan jäsentä ja hanke rahoitettiin heidän toimesta. Tilikauden tulos oli +2419,44 euroa.

4. Vaikuttamistoiminta

4.1 Jäsenjärjestöpalvelut

Vuonna 2023 VaLan keskeisinä tavoitteina oli palvella jäseniään laadukkaasti ja pyrkiä lisäämään VaLan jäsenorganisaatioiden määrää. VaLan toimintaa esiteltiin vuoden aikana useille järjestötoimijoille sekä kuultiin toiveita toiminnalle. Jäsenten palvelua tuettiin yhteiskumppanuuksien ja heidän tarjoamiensa etujen kautta. VaLan kumppaneina olivat Gainer, iRaiser ja Tietopiiri sekä lisäksi yhteistyötä tehtiin eri tahojen kanssa vaikuttamis- ja tutkimustyössä, viestinnässä ja tilaisuuksien järjestämisessä.

VaLa tarjosi jäsenilleen mahdollisuutta olla mukana yhteisessä markkinointiviestintähankkeessa Hyvä testamentti.

4.2 Varainhankinnan kulttuurin kehittäminen ja koulutustoiminta

VaLa järjesti vuoden aikana jäsentilaisuuksia sekä kaikille avoimia koulutus-tilaisuuksia. Vuonna 2023 tuotiin esiin jäsenistölle ja muille tahoille mm. eri tutkimusten tuloksia, parhaiden käytäntöjen kokemuksia ja TekojenTiistai-teemapäivän toteuttamisen työkaluja. Vuoden aikana VaLa oli mukana järjestämässä myös yritys kentälle tilaisuuksia, joiden aiheena oli yritys vastuu ja yhteistyö järjestöjen kanssa.

Lähi- että etäkoulutuksissa panostettiin laadukkuuteen ja niiden sisältöä suunniteltiin koulutustyöryhmän johdolla. VaLa teki yhteistyötä yritysten ja muiden yhteisöjen kanssa tarjoamalla heille sisällöllisiä kumppanuuksia ja kutsuen puhujiksi niin suomalaisia kuin kansainvälisiä asiantuntijoita. Yhteensä tilaisuuksiin osallistujia tuli lähes 200 organisaatiosta. Tilaisuuksista kerätyn palautteen perusteella kehitettiin tulevia tapahtumia.

Vuoden varainhankintateko -kilpailu oli omana kategorianaan osa Finnish Comms Awardsia, jonka järjestää Marketing Finland. Koulutustyöryhmä osallistui syksyllä kilpailun toteutukseen ja kategorian kumppanina oli RadioMedia ry. Vuoden 2023 varainhankintatekona palkittiin Naisten Linja Suomessa ry:n 'Linjamme on juuri nyt varattu' -kampanja.

Koulutustyöryhmä osallistui yhteistyössä Rastor-instituutin kanssa 'Ammattimainen varainhankinta, tuotekehitystyön erikoisammattitutkinnon' -tutkintokoulutuksen ohjausryhmään. Koulutusohjelma yhteistyössä ovat mukana SOSTE, Allianssi ja Fingo. Ohjausryhmä valvoo myös EFA sertifikaatin toteutumista tutkinto-ohjelman kehitystyössä. 1,5 vuotta kestävä koulutusohjelman yhden kurssin opiskelijat valmistuivat vuoden aikana ja lisäksi käynnistyi yksi kurssi. Haku helmikuussa 2024 alkavaan 10. kurssiin avattiin syksyllä.

4.3 Hyvän hallintotavan edistäminen

Varainhankintatahojen luotettavuus sekä lahjoitusvarojen käytöstä ja työn tuloksista kertominen ovat tärkeitä lahjoittajalle. 'Ohjeita hyvään hallintoon - Varainhankintaa harjoittavien säätiöiden ja yhdistysten hyvästä hallintotavasta' -oppaan sekä 'Vastuullisen varainhankinnan arvot ja periaatteet' -suositusten sisällöt olivat esillä VaLan tilaisuuksissa sekä www-sivuilla, ja niiden noudattamista kannustettiin niin jäsenille kuin muullekin järjestökentälle.

Hyvän hallinnon työryhmä käynnisti toiminnan varainhankinta-alan toimenkuvien ja työtehtävävaatimusten kartoittamiseksi. Lisäksi aloitettiin suunnittelut järjestöjen hallintotyön koulutusten järjestämisestä.

4.4 Viestintä ja lahjoituskulttuurin edistäminen

Vuonna 2023 panostettiin mediaviestintään sekä tiedottamiseen VaLan eri sidosryhmät sekä kansalaiset huomioiden. VaLa tiedotti, antoi kannanottoja ja haastatteluja niin medialle kuin eri viranomaistahoille. Vuoden aikana VaLa tuotti tutkimusta ja tietoa erityisesti eduskuntavaaleihin liittyen.

Viestintä- ja markkinointi -työryhmä koordinoi eri selvitysten suunnittelua. Vaikuttamis- ja viestintätyössä hyödynnettiin tehtyjä kyselytutkimuksia lahjoittamisen kehittymisestä. Vuoden lopussa työryhmä aloitti suunnittelut VaLan 20-vuotisjuhlavuoden toimista, jotka toteutetaan vuoden 2024 aikana.

Lahjoituskulttuurin edistämiseksi VaLa jatkoi kansainvälisen GivingTuesday-verkoston maaedustajana. Viestintä- ja markkinointi -työryhmän johdolla erityisenä teemana oli yritysten kannustaminen hyväntekeemiseen. VaLa päivitti laajalle yleisölle suunnattuja www.tekojentiistai.org-sivuja, järjesti useita maksuttomia tilaisuuksia järjestöille ja yrityksille sekä panosti mediaviestintään ja markkinointiin. Päivä keräsi kansalaisten lisäksi yli sata osallistunutta organisaatiota. Lisäksi päivään osallistui VaLan kumppaneina monet tahot kuten eri mediat.

Vuonna 2023 jatkettiin filantropia-aiheista vuoropuhelua eri osapuolten, kuten säätio- ja rahastosektorin sekä yrityskentän, kesken. Vuoropuheluissa huomioitiin myös rajat ylittävä pyytäminen ja antaminen.

VaLan tärkeimmät viestintäkanavat olivat www.vala.fi, kuukausittainen jäsenkirje sekä tapahtumien ja muiden ajankohtaisten asioiden viestiminen niin sähköpostitse kuin sosiaalisessa mediassa. EFA:n Fundraising Europe -uutiskirje ilmestyi vuoden aikana kahdeksan kertaa ja VaLa vastasi kirjoituksista Suomen uutisen osalta. Vuonna 2023 jatketaan VaLan jäsen- ja asiakasrekisterin sekä tiedottamisen laadun kehittämistä.

5. Varainhankinnan toimintaedellytysten kehittämistyö

VaLa teki aktiivisesti yhteistyötä eri viranomaisten ja muiden tahojen kanssa, joiden toiminta-alueeseen kuuluvat yhteisöjen varainhankintaan ja hyvään hallintoon liittyvä lainsäädäntö, valvonta tai muu vaikuttamistyö. Laki ja verotus -työryhmä toimi varainhankinnan toimintaedellytysten kehittämiseksi ja lisäsi vuoropuhelua järjestökentän ja eri viranomaisten välillä mm. Poliisihallitus, eri ministeriöt, julkiset rahoittajat ja eri alojen keskusjärjestöt.

Vuonna 2023 tehtiin eduskuntavaalien vaikuttamistyötä yhdessä muiden kattojärjestöjen kanssa. Taloustutkimuksen toimesta päättäjille suunnattiin kysely kansalaisjärjestöjen merkityksestä ja tuloksia hyödynnettiin vaikuttamistyössä sekä tiedottamisessa.

5.1 Lahjoittaminen ja verotus

VaLa pyrki vaikuttamaan mm. lahjoitusten verovähennysoikeuden kehittämiseen sekä varainhankinnan kuluista maksettujen arvonlisäverojen kompensointiin lähestyen päättäjiä, viranomaisia ja median kautta lahjoittajia. Vaikuttamistyössä on otettu huomioon, että veroetuuksiin liittyy myös alan toiminnan tehokkuuden ja eettisyyden valvonnan kehittäminen.

5.2 Varainhankinnan kulut

Varainhankintatoimintaa edesauttaisi erilaisten palvelumaksujen veloituskäytäntöjen muuttaminen siten, että ne suosisivat yleishyödyllisiä yhteisöjä. VaLan tilaisuuksissa esiteltiin varainhankintaan yhteistyökumppaneiden palveluita, joihin oli myös neuvoteltu edullisempia hintoja jäsenistölle ja tapahtumiin osallistuneille. VaLa jatkoi vaikuttamista erityisesti järjestöjen pankkipalveluita ja maksujen välittämistä koskeviin asioihin.

5.3 Lainsäädännön kehittäminen

Julkisen rahoituksen kehittymisen osalta VaLa seuraa ja on aktiivisesti mukana vaikuttamassa erityisesti järjestöjen yksityisrahoituksen toimintaedellytyksiin liittyvään kehittämistyöhön. Eri ministeriöiden toimesta oli käynnissä hanke, jossa tarkoituksena oli kehittää valtionavustusten hakemista ja raportointia sekä arvioida rahapelitoiminnan tuottojen vähenemisen vaikutuksia järjestökentälle. VaLa tuotti tietoa ja osallistui aktiivisesti keskusteluun järjestöjen varainhankinnan tukemisesta mm. ollen kuultavana valtioneuvoston asettamassa parlamentaarisessa neuvottelukunnassa yleishyödyllisten yhteisöjen rahoituksen ja toiminnan kehittämisestä.

Vuoden aikana olivat erityisesti esillä useat EU-säätelyhankkeet mm. rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen liittyvä säätely sekä järjestöjen pankkipalvelut. Vuoden lopulla Suomessa käynnistyivät hankkeet rahapelijärjestelmän uudistamisesta ja kansalaisjärjestöstrategian luomisesta.

VaLa jatkoi aktiivista toimintaa rahankeräyslain toimeenpanoon ja viranomaispalveluun vaikuttamisessa. Eri lainsäätöjen uudistukset huomioidaan VaLan toiminnassa kuten koulutuksissa, selvitysten teettämisessä ja viestinnässä.

6. Kansainvälinen yhteistyö

VaLa toimi aktiivisesti kansainvälisissä varainhankinta-alan yhteistyöelimissä.

6.1 European Fundraising Association (EFA)

VaLa on jäsen European Fundraising Association:ssa (EFA), joka on EU:n käyttämä kuulemiskanava kansalaisyhteiskunnan varainhankintaorganisaatioille. Pääsihteeri

Pia Tornikoski toimi EFA:n Public Affairs -työryhmän jäsenenä sekä osallistui EFA:n tai sen kumppaneiden järjestämiin alan tilaisuuksiin.

Hallituksen jäsen Soile Bar-Yosef aloitti EFA Certification Committeeen jäsenenä. Vuoden lopussa aloitettiin suunnitellut EFA Symposiumin järjestämiseksi Helsingissä vuoden 2024 keväällä. VaLa viesti muiden EFA-maiden sekä alan kansainvälisten toimijoiden koulutuksista jäsenilleen.

EFA:n jäsenenä VaLa on mukana tutkimassa ja edistämässä varainhankintaa sekä filantropiaa Euroopassa sekä vaikuttamassa EU-tason säätelyyn ja sitä kautta myös kansalliseen lainsäädäntöön yhteistyössä muiden verkostojen kanssa kuten: Civil Society Europe (CSE), European Charities' Committee on VAT (ECCVAT), European Center for Not For Profit Law (ECNL), Human Security Collective ja Philanthropy Europe Association (Philea).

6.2 Muut verkostot

Vuonna 2023 Pia Tornikoski jatkoi luottamustehtävässä The European Center for Not-for-Profit Law, ECNL:n hallituksen puheenjohtajana. Tessa Robertsson toimi edustajana #GivingTuesday Global Leader -verkostossa.

7. VaLan jäsenjärjestöt 2023

Abilis-säätiö sr
Aivoliitto
Allergia-, Iho- ja Astmaliiitto ry
Amnesty International Suomen osasto ry
Aseman Lapset ry
Eläinsuojeluliitto Animalia ry
Ensi- ja turvakotien liitto ry
Epilepsialiitto ry
Fida International ry
Finnwatch ry

Greenpeace Pohjola ry
Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö
Helsingin ensikoti ry
HelsinkiMissio ry
Herättäjä-Yhdistys ry
Ihmisoikeusliitto
Invalidiliitto ry
John Nurmisen säätiö
Kuurojen Liitto ry
Lapin Pelastushelikopterin Tuki ry

Lasten ja nuorten säätiö
Lastenklirikoiden Kummit ry
Lastentautien tutkimussäätiö
Liikunnan Kehitysyhteistyö Liike ry
Lääkärit Ilman Rajoja ry
Mannerheimin Lastensuojeluliitto
MIELI Suomen Mielenterveys ry

Naisten Linja Suomessa ry
Natur och Miljö
Nenäpäivä-säätiö
Nicehearts ry
Näkövammaisten liitto ry
Pakolaisapu ry
Partiosäätiö-Scoutstiftelsen sr
Patmos Lähetysäätiö
Pelastakaa Lapset ry
Pidä Saaristo Siistinä ry

Pieni ele ry
Plan International Suomi
Päijänteen Luonnonperintösäätiö
PLUPS
Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö
Ronald McDonald Lastentalosäätiö
Sairaalaklovnit ry
Sairaala Novan säätiö
SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto
Sininauhasäätiö
Solidaarisuus

SOS-lapsikyläsäätiö
Suomen Aivosäätiö
Suomen ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASK ry
Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys
Suomen Johanniittain apu ry
Suomen Kansanterveysyhdistys ry

Suomen Luonnonsuojeluliitto
Suomen Lähetyslentäjät ry
MAF Suomi
Suomen Lähetysseura
Suomen Merimieskirkko ry
Suomen Meripelastusseura
Suomen Metsästäjäliitto
Suomen Olympiakomitea ry
Suomen Pelastusarmeijan Säätiö

Suomen Piipiaseura
Suomen Rauhanliitto ry
Suomen Setlementtiliitto
Suomen Sydänliitto ry
Suomen World Vision ry
Sydänlapset ja -aikuiset ry
Sylva ry
Syöpäsäätiö
Taksvärkki ry
Tekniikan edistämissäätiö

Tukilinja-säätiö sr
UFF U-landshjälp från Folk till Folk Finland rf
Vanhustyön keskusliitto ry
Väestöliitto ry
we4you ry
WWF - Maailman luonnonsäätiö
Yhteisvastuu/Kirkkopalvelut ry
Zonta International Piiri 20 ry